

Muzische expressie

BRENGT MEERTALIGHEID TOT LEVEN

Sluit even je ogen. Beeld je in dat je weer mag reizen. Je kan zomaar overal heen. Alles is mogelijk. Niets of niemand houdt je tegen... Je komt aan op de plek van je dromen. Waar ben je? Wat zie je? Wat hoor je? Wat ruik je? Wat voel je? Hoe reageer je? Koester dit moment. Hou het even vast. Zoek een manier om jouw droomreis te vertellen via creatieve expressie: beeld, beweging, drama, muziek, media.

Karen Reekmans

Over de auteur

KAREN REEKMANS

is lector-onderzoeker meertaligheid aan de Hogeschool PXL in Hasselt.

Elk jaar coach ik studenten en ervaren leraren in hun eerste stappen op weg naar muzisch taalonderwijs, een betekenisvolle manier om taal te koppelen aan muzische vorming. Het liefst doe ik deze oefening samen met de studenten uit mijn internationale klas. Het vrij associëren biedt inzicht in hun interesses, ervaringen, waarden en overtuigingen. Het is een uitnodiging om op een warme, veilige manier in dialoog te gaan over de rijke talige en culturele diversiteit in de klas. Met aandacht luisteren naar elkaars ideeën zorgt voor sociale betrokkenheid en emotionele verbinding. Deze aanpak is telkens weer een veilige start van de sessies meertaligheid, omdat iedereen zelf kiest wat hij of zij met de groep deelt, kansen krijgt voor een persoonlijke inbreng en gewoon zichzelf mag zijn.

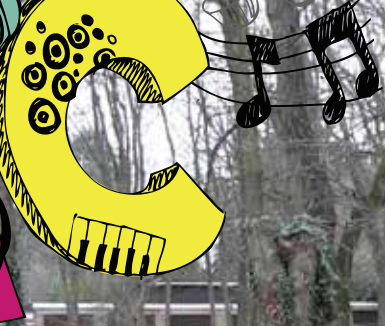
Met deze inspirerende inzichten gaan we aan de slag voor talensensibilisering. Studenten schrijven samen een verhaal

op basis van iets dat hen verbindt: een lied, een boek, een idee, een ervaring. Dit jaar kozen onze studenten voor het boek *Same, same but different* van de Amerikaanse schrijfster Jenny Sue Kostecki-Shaw. In dit verhaal leren Elliot uit Amerika en Kailash uit India elkaar kennen door tijdens lessen muzische vorming kleurrijke beelden uit te wisselen over hun dagelijkse leven. Op het eerste gezicht lijken hun werelden misschien verschillend, maar al snel ontdekken ze dat ze allebei graag in bomen klimmen, van hun familie houden en met de fiets naar school gaan. Dit wordt meteen de input voor onze les talensensibilisering in het Nederlands, Engels, Frans, Spaans en Baskisch.

Voor de opbouw van onze workshop hanteren we de criteria van de common assessment tool die we uitgewerkt hebben binnen het Europese Erasmus+-project ArtICULan (*Art, Time, Culture*

and Language). We respecteren de verhaalstructuur van TPRS Storytelling (*Teaching Proficiency through Reading and Storytelling*). Daarnaast besteden we aandacht aan een positieve houding voor talige diversiteit, het valideren van thuistalen en het versterken van het metalinguïstisch bewustzijn dankzij reflectie op taalstructuren. In didactische teksten noemen ze dit de affectieve, sociale en cognitieve doeldomeinen van talensensibilisering. Na een inspirerende online brainstorm en een try-out in onze authentieke klas, vertrekken we naar de leerlingen van juf Raïsa en juf Ineke die ons vol verwachting opwachten in het bos van GO! Daltonschool De Talentuin in Lummen. (zie foto)

Dankzij diverse geluiden van voetstappen, wagens, vogels, stemmen en de meertalige verhalen van Siebe, Ann-Sophie, Wannes, Karen en Leire reizen de kinderen naar families in diverse steden.

Workshop talensensibilisering in Daltonschool De Talentuin

Ze duiken van bij de start mee in het verhaal. Muzische expressie brengt de meertalige tekst tot leven. De kinderen ontdekken gelijkenissen tussen begroetingen en andere dagelijkse rituelen in Lummen, Genk, Luik, Madrid en Araman (Baskenland). Ze vergelijken de klank, het ritme en de tonaliteit van woorden, bijvoorbeeld *'familie, family, famille, familia, familiarekin'* of *'dag mama, dag papa, hello Mum, hello Dad, bonjour maman, bonjour papa, hola mamá, hola papá, kaixo ama, kaixo aita'*. Ze reflecteren op de taalstructuur *'in bomen klimmen, to climb trees, monter dans les arbres, escalar árboles, zuhaitzak eskalatzea'*. Daarna mag elke familie een element uit het verhaal dramatiseren in een levend schilderij. Hiervoor baseren we ons op de workshop 'Tableau vivant' uit het boek 'Taalduiken en artisculeren' (zie kaderstukje). Leerlingen en leraren werken samen en stimuleren elkaar. Kinderen delen enthousiast hun resultaat en lichten hun keuzes toe. Voor sommige creaties is de relatie met het verhaal meteen duidelijk. Andere creaties zijn het resultaat van persoonlijke keuzes en associaties die kinderen maken bij het verhaal. Het

uitwisselen van ervaringen zorgt voor betekenisvolle interacties. Door de vreemde talen te koppelen aan beelden hebben sommige kinderen meerdere woorden en uitdrukkingen moeiteloos onthouden. Het zorgt voor een sfeer van emotionele verbondenheid en dialoog.

Het traject voor muzisch taalleren is een warm en leerrijk proces. Het is een andere manier om elkaars identiteit en waarden te herontdekken. Iedereen kan een gelijke inbreng doen vanuit zijn interesse en talent. Het samenspel tussen waarnemen, voelen en communiceren met alle zintuigen is een sterke impuls voor talige interactie. De meervoudige input van taal, beeld, drama en muziek zorgt voor een hoge betrokkenheid, zowel voor de muzische activiteiten als voor reflectie op het meertalige verhaal. Ik hoop dat deze vorm van authentiek leren een uitnodiging mag zijn om de talige en culturele diversiteit in je klas te omarmen. Alle succes!

Een welgemeend dankjewel aan Wannes Croes, Ann-Sophie Pergens, Leire Rodriguez-Amundarain en Siebe Sanders.

Meer weten?

De inzichten die in dit artikel gepresenteerd worden rond muzisch taalonderwijs, kregen vorm dankzij de onderzoeksprojecten *taalCULTuur* van de Hogeschool PXL, la Haute Ecole de la Ville de Liège en Bal Spécial (taalcultuur.pxl.be) en het Europese Erasmus+ KA2-project *ArtiCULan - Art, Time, Culture & Language* (articulan.eu).

Reekmans, K. (2020). *Kunst en talige diversiteit, een verhaal van confrontatie en transformatie*. Levende Talen Magazine LTM 2020-4, pp. 24-29.

Reekmans, K., Henry, E. & Baeckeland, H. (2020). *Taalduiken en artisculeren, ontwikkelingsgericht en muzisch taalonderwijs in meertalige basisscholen*. Hasselt: Hogeschool PXL i.s.m. la Haute Ecole de la Ville de Liège & Bal Spécial. Realisatie met de financiële steun van de Nederlandse Taalunie.

Reekmans, K., Roden, C. & Nauwelaerts, K. (2017). *Vertaalde verbeelding: muzische inspiratie voor taalstimulering in de meertalige klas*. Antwerpen: Garant.

